

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2014-03-03
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
25860-13

KONKURRENSVERKET	
2014-03-21	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Tandtekniker Lars Sundell AB, 556311-5434
Pontonjärgatan 29
112 37 Stockholm

Ombud: Advokat Catharina Baerselman och jur.kand. Arvid Bard Bringéus
Bird & Bird Advokat KB
Box 7714
103 95 Stockholm

MOTPART

Folktandvården Stockholms Län AB, 556574-3597
Box 6420
113 82 Stockholm

Ombud: Advokat Henrik Hybbinette och jur.kand. Johan Stern
Ramberg Advokater AB
Box 7531
103 93 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 447587

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag
		E-post:		08:00-16:30
		forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

Folktandvården Stockholms Län AB (Folktandvården) genomför en upphandling av tandtekniska tjänster enligt LOU. Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande i enlighet med 15 kap. LOU och är uppdelad i sex anbudsområden. De avtal som tecknas är ramavtal där avrop sker efter en fastställd rangordning enligt 5 kap. 6 § LOU. Enligt tilldelningsbeslut meddelat den 24 oktober 2013 har Folktandvården beslutat att tilldela ramavtal till andra leverantörer än Tandtekniker Lars Sundell AB (Tandtekniker).

Tandtekniker ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har skett. Rättelse ska ske på så sätt att Tandteknikers anbud utvärderas i upphandlingen. Tandtekniker yrkar i andra hand att upphandlingen ska göras om.

Till stöd anför Tandtekniker i huvudsak följande. Tandtekniker har under förfrågningsunderlagets punkt 2.3.5 angett att bolaget och dess underleverantörer vid tidpunkten för anbudets avlämnande och under hela avtalsperioden ska bedriva ett strukturerat miljöarbete. Av Tandteknikers anbud framgår tydligt dels att bolaget och de två underleverantörerna bedriver ett strukturerat miljöarbete och dels att informationen i den ifyllda och till anbudet bifogade bilaga 8 avser såväl anbudsgivaren som underleverantörerna. Av förbiseende har Tandtekniker i bilaga 8 underlåtit att ange en underleverantör. Tandtekniker och dess underleverantörer bedriver verksamhet i samma lokaler och verksamheten bedrivs av nödvändiga skäl enligt samma miljöarbete. Enligt 10 kap. 2 § 6 LOU framgår att det gäller ett väsentlighetsrekvisit för att leverantören ska kunna uteslutas på denna grund. Att Tandtekniker av förbiseende underlåtit att ange en av de två underleverantörerna i bilaga 8 kan inte anses innebära att Tandtekniker i

väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar. Den underleverantör som Tandtekniker i bilaga 8 har underlåtit att ange är registrerad hos Läkemedelsverket för medicintekniska produkter och har därmed krav som innehåller bland annat sådant som normalt ingår i en miljöpolicy och redan av den anledningen bör kravet på information om miljöpolicy vara uppfyllt.

Det strider mot proportionalitetsprincipen att ställa krav på att leverantören ska ha en miljöpolicy redan vid tidpunkten för anbudets lämnande. Informationen som efterfrågas i punkten 2.3.6 är helt meningslös. Vidare är det inte tydligt vilka uppgifter som ska lämnas för att uppfylla kravet i denna punkt. Därtill är uppgifterna som efterfrågas så generella att de inte kan tillmätas någon betydelse. Bilaga 8 har dessutom ingen självständig funktion i förhållande till punkten 2.3.5. De efterfrågade uppgifterna i punkten 2.3.6 har inte någon som helst relevans som krav på leverantören och kravet strider därför mot proportionalitetsprincipen. Kravet är vidare oproportionerligt såtillvida att det är så allmänt hållet att det inte säger något om leverantörens förmåga att under avtalstiden svara mot de miljökrav som ställs i de kommersiella villkoren. Tandtekniker lider skada av detta då bolaget med hänvisning till kravet har uteslutits från deltagande i upphandlingen.

Folktandvården bestrider Tandteknikers yrkanden och anför i huvudsak följande. Folktandvården har genomfört upphandlingen i enlighet med principerna i 1 kap. 9 § LOU och upphandlingslagstiftningen i övrigt. Skall-kravet i förfrågningsunderlagets punkt 2.3.6 anger tydligt att anbudsgivaren till anbudet ska bifoga ifyllda blanketter med information om anbudsgivarens respektive eventuella underleverantörers strukturerade miljöarbete. Detta framgår även av ett svar på en fråga från en leverantör. Tandtekniker har angett att två underleverantörer kommer att anlitas men har bara lämnat information om den ena underleverantörens miljöarbete.

Tandteknikers anbud har uteslutits med stöd av förfrågningsunderlagets punkt 1.1.13 och inte med stöd av 10 kap. 2 § 6 LOU.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

I en överprövningsprocess gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig, på ett klart och tydligt sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (RÅ 2009 ref. 69). Det är således Tandtekniker som har att visa att Folktandvården har brutit mot de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU samt att Tandtekniker har lidit eller riskerar att lida skada till följd av detta.

Det finns vanligtvis inte någon långtgående skyldighet för den upphandlande myndigheten att kontrollera att lämnade uppgifter i sig är riktiga när omständigheterna i det enskilda fallet inte ger anledning att ifrågasätta riktigheten. Av likabehandlingsprincipen följer dock att en upphandlande myndighet inte kan efterge eller bortse från sådana krav som uppställts i förfrågningsunderlaget. Detta gäller även om uppgifterna blivit kända först i samband med en överprövningsprocess.

Förvaltningsrätten har att ta ställning till om det av Tandtekniker inlämnade anbudet uppfyller det i förfrågningsunderlaget aktuella obligatoriska kraven.

Av förfrågningsunderlagets punkt 2.3.6 framgår att anbudsgivaren ska bifoga ifylld blankett med information om anbudsgivarens strukturerade miljöarbete och att detsamma gäller för eventuella underleverantörer. Tandtekniker har i sitt anbud angett att två underleverantörer kommer att anlitas men har av förbiseende underlåtit att i bilaga 8 ange en underleverantör.

Förvaltningsrätten finner således att Folk tandvårdens bedömning att Tandteknikers anbud inte har uppfyllt skall-kravet i förfrågningsunderlagets är riktigt och att de genom att utesluta bolagets anbud från utvärdering inte agerat i strid med de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU. Vad Tandtekniker anfört om att den aktuella underleverantören bedriver verksamhet i samma lokaler och är registrerad hos Läke medelsverket för medicintekniska produkter föranleder ingen annan bedömning.

Tandtekniker har vidare anfört att det enligt 10 kap. 2 § 6 LOU framgår att det gäller ett väsentlighetsrekvisit för att leverantören ska kunna uteslutas. Enligt förvaltningsrätten saknar denna invändning relevans då det, som Folkatandvården anfört, inte är med stöd av denna regel som Tandteknikers anbud inte har beaktats vid utvärderingen.

Tandtekniker har vidare anfört att det aktuella skall-kravet strider mot proportionalitetsprincipen samt att det inte är tydligt vilka uppgifter som ska lämnas för att uppfylla kravet i denna punkt. Tandtekniker har slutligen anfört att bolaget lider skada av detta då bolaget med hänvisning till kravet har uteslutits från deltagande i upphandlingen.

En förutsättning för att ett ingripande ska bli aktuellt är att den eventuella bristen i förfrågningsunderlaget har påverkat det sätt på vilket Tandtekniker har utformat anbudet och att Tandtekniker, om felet inte förelåg, hade kunnat lämna ett mer konkurrenskraftigt anbud. Förvaltningsrätten finner, mot bakgrund av vad Tandtekniker anfört, inte att de eventuella bristerna har något samband med att Tandtekniker av förbiseende underlåtit att i bilaga 8 ange en underleverantör. Tandtekniker kan således enligt förvaltningsrätten inte anses ha lidit skada av de eventuella bristerna. Det saknas därför anledning för domstolen att ta ställning till vad Tandtekniker har anfört i denna del.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att det saknas skäl att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Charlotte Hedberg
Rådman

Johannes Dahlman har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.